

Sąd Rejonowy w Olsztynie
za pośrednictwem
Prokuratury Rejonowej w Olsztynie
ul. Francisko Nullo 6
32-300 Olsztyn

Sygn. akt 1 Ds 161/09

Zażalenie na postanowienie o umorzeniu śledztwa

Wykonując prawa pokrzywdzonego na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, wnoszę o uchylenie postanowienia o umorzeniu postępowania i przekazania sprawy prokuraturze do uzupełnienia w szczególności przez:

1. taką analizę uchwały Rady Miasta w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt, zezwoleń wydawanych przez Burmistrza Miasta i Gminy Olsztyn Rafałowi Pałce, oraz umów zawieranych z Rafałem Pałką, która uwzględniała by w pełni obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa.
2. analizę dokumentów kontroli ze strony funkcjonariuszy Miasta i Gminy Olsztyn, która obejmowała by nie tylko fakty odbycia kontroli ale także ocenę, czy jej zakres i wyniki opierają się na przepisach prawa i pozostawały w związku z ustawowymi zadaniami gmin,
3. ustalenie w jakim trybie i na jakiej podstawie prawnej urzędy gmin innych niż Olsztyn zawierały umowy, w wyniku których bezdomne psy trafiały do schroniska Rafała Pałki, skoro wykraczało to poza obszar działalności schroniska określony w zezwoleniu na jego prowadzenie, a zwierzęta te stanowiły ok. 3/4 ilości przyjmowanych zwierząt.
4. ustalenie jakie były powody i okoliczności zaniechania kontroli schroniska Rafała Pałki pod względem obszaru działania ze strony Burmistrza Miasta i Gminy Olsztyn,
5. ustalenie jaki rozmiar miała praktyka transportowania do schroniska zwierząt niezdolnych do transportu (zwłaszcza rannych w wypadkach komunikacyjnych), na zlecenie Miasta i Gminy Olsztyn jak i innych gmin oraz dlaczego praktyka ta była pomijana podczas kontroli schroniska ze strony Urzędu Miasta i Gminy Olsztyn oraz Inspekcji Weterynaryjnej.

Uzasadnienie

W uzasadnieniu umorzenia zawarte jest ustalenie prokuratury, że z umów o świadczenie usług na rzecz gminy zawieranych między Burmistrzem Miasta i Gminy Olsztyn a Rafałem Pałką wynikało „uprawnienie” tego ostatniego do wyłapywania bezdomnych zwierząt i prowadzenia schroniska, które to „uprawnienie” w następnym zdaniu nazywane jest „zezwoleń” (str. 5 i 6 postanowienia). Takie wnioski z analizy dokumentów są niedopuszczalne w świetle jednoznacznych przepisów obowiązującego prawa.

Wyłapywanie bezdomnych zwierząt określone jest na gruncie ustawy o ochronie zwierząt jako narzędzie do zapewniania im przez gminy opieki w schroniskach. Działalność w tym zakresie nie wymaga żadnych podmiotowych uprawnień ani zezwoleń gdyż nie jest to działalność regulowana.). Może ona być zlecana przez gminy każdemu podmiotowi

działalności gospodarczej lub podmiotowi prowadzącemu schronisko dla bezdomnych zwierząt (§ 5 rozporządzenia z dn. 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt, Dz. U. nr 116, poz. 753). Rafał Pałka spełniał oba te ustawowe warunki niezależnie od siebie i niezależnie od umów z Miastem i Gminą Olkusz. Zatem udzielanie mu drogą tych umów „uprawnień” czy też „zezwoleń” na wyłapywanie było przekroczeniem uprawnień przez funkcjonariuszy gminy przez przypisywanie sobie kompetencji wbrew ustawie.

Konstrukcja logiczna, opisana w zeznaniu świadka Izabeli Kasprzyk-Kocjan, reprezentującej Urząd Miasta i Gminy Olkusz, jakoby „zezwalanie” takie wynikało z uchwały Rady Miejskiej w Olkuszu, która blankietowo udziela bliżej nieokreślonego „uprawnienia” podmiotowi, z którym Burmistrz podpisze w przyszłości umowę, jest również pozbawiona podstaw prawnych. W tym punkcie ten akt prawa miejscowego wykracza poza ustawową delegację do stanowienia prawa miejscowego i powinien być przez prokuratora zakwestionowany w trybie art. 5 ustawy o prokuraturze. Niezależnym powodem dla zakwestionowania tej uchwały jest także zawarte w niej rozszerzające określenie zwierząt podlegających wyłapywaniu niż to przewiduje ustawa.

Wniosek prokuratury, wywiedziony z zeznań w/w świadka, o wypełnieniu przez Burmistrza Miasta i Gminy Olkusz obowiązków wynikających z szeregu ustaw „w przedmiotowym zakresie” jest błędny bo sformułowany bez analizy tych ustaw i bez rozróżniania zakresów działania jaki te ustawy regulują.

Zezwolenia na prowadzenie (1) schroniska dla bezdomnych zwierząt a także (2) na działalność ochrony przed bezdomnymi zwierzętami wydawane są w formie decyzji administracyjnej na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wydawanie takich zezwoleń przez organ gminy jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej (art. 76 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) i musi być poprzedzone określeniem ogólnych wymogów wobec ubiegających się o takie zezwolenie a także skutkuje wymogiem określenia w wydanym konkretnym zezwoleniu m.in. norm jakościowych oraz obszaru świadczenia usług (art. 7-9 ustawy z dn. 13 .09.1996 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Dz. U. 2005 r. nr 236, poz. 2008).

W kolejnych zezwoleniach na prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt, udzielonych Rafałowi Palce, Burmistrz Miasta i Gminy Olkusz nie określił konkretnych norm jakościowych co do opieki nad zwierzętami. Zamiast tego, wskazał ogólnie na ustawę o ochronie zwierząt, o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz na prawo weterynaryjne. Żaden z zawartych w tych ustawach przepisów nie stanowi norm jakościowych dla świadczenia usług zapewniania bezdomnym zwierzętom opieki i nie wyłącza Burmistrza w określeniu tych norm. Na odwrót – zakłada się, że to właśnie organ wydający zezwolenie określi te normy, zgodnie z zasadą samodzielności gmin w realizacji ich ustawowych zadań własnych.

Przepisy dwóch pierwszych z przywołanych w zezwoleniach ustaw dotyczą, w przedmiotowym zakresie, zadań gmin i norm postępowania ich organów, zatem dotyczą w tym przypadku Burmistrza Miasta i Gminy Olkusz a nie Rafała Palki. Trzecia przywołana ustawa dotyczy nadzoru weterynaryjnego nad prowadzeniem schronisk przez rządową inspekcję a rozporządzenie wykonawcze do niej ustala warunki bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego, jakimi kieruje się Inspekcja Weterynaryjna podczas sprawowania takiego nadzoru. Również ta ustawa nie zawiera norm opieki nad zwierzętami w schronisku ani też

norm jakościowych dla usług ochrony przed bezdomnymi zwierzętami ani tym bardziej ich wyłapywania. Nadzór ten skierowany jest bowiem wyłącznie na ochronę zdrowia publicznego a nie ochronę zwierząt.

Określone w zezwoleniach dla Rafała Pałki konkretne wymogi nie dotyczyły więc opieki nad zwierzętami lecz bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego i miały brzmienie takie, jak niektóre przepisy nadzoru weterynaryjnego obowiązujące w latach 1999-2002 (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 21.01.1999. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych wymaganych przy organizowaniu lub urządzaniu targów, spędów i wystaw zwierząt oraz prowadzeniu schronisk dla zwierząt, Dz. U. nr 9, poz. 84). Dotyczy to wymogu badania zwierząt raz na miesiąc przez lekarza weterynarii, wymogu prowadzenia okresowej dezynfekcji i deratyzacji, wymogu poddawania przyjętych zwierząt 14-dniowej kwarantannie i innych. Umieszczanie przez Burmistrza we własnym zezwoleniu nieaktualnych prawnie wymogów, formułowanych dla innego celu (nadzoru nad bezpieczeństwem sanitarnym), realizowanego przez inny organ (Inspekcję Weterynaryjną) było przekraczaniem uprawnień, gdyż prowadziło do kolizji kompetencji organów państwa, zacierania odpowiedzialności i deprecjacji prawa.

Takie postępowanie Burmistrza może być zrozumiałe tylko jako maskowanie niedopełnienia obowiązku określenia norm właściwych dla tego zadania własnego gminy, któremu działalność Rafała Pałki miała służyć, czyli zapewnieniu zwierzętom opieki. Należy tu wskazać, że zasłaniając się zasadniczo niewłaściwymi dla swego zezwolenia normami, Burmistrz ominął te z nich, które jednocześnie służą wprost opiece nad zwierzętami i mają aktualną moc prawną. Dotyczy to wymogu leczenia zwierząt chorych, wymogu separacji zwierząt agresywnych, wymogu zapewnienia zwierzętom wybiegów, wymogu utwardzenia terenu schroniska, wymogu izolacji zwierząt chorych (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23.06.2004 w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt, Dz. U. nr 158, poz. 1657). Na tle ujawnionego faktycznego stanu i losu zwierząt, może to świadczyć o tym, że Burmistrz celowo kierował działalność Rafała Pałki na ochronę przed bezdomnymi zwierzętami, rozumianą praktycznie jako doprowadzanie ich do śmierci przez zaniedbanie.

W zakresie zezwolenia na ochronę przed bezdomnymi zwierzętami, Burmistrz Miasta i Gminy Olkusz nie tylko nie wskazał własnych norm jakościowych ale przede wszystkim nie wskazał przepisów prawa zawierających „zasady” dla tej działalności, do czego był zobowiązany ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która mówi o prowadzeniu tej działalności „na zasadach określonych w odrębnych przepisach”. Tym samym udzielił zezwolenia na działalność nie uregulowaną prawem i nie poddającą się z tego powodu żadnemu nadzorowi.

Należy tu podkreślić, że owymi „odrębnymi przepisami” na pewno nie są przepisy ustawy o ochronie zwierząt na temat zapewnienia bezdomnym zwierzętom opieki i ich wyłapywania w tym celu. Mówią one bowiem o równoległym zadaniu własnym gminy, mającym na celu inne dobro chronione. Wyłapywanie bezdomnych zwierząt w celu ochrony przed nimi nie znajduje żadnej podstawy prawnej.

Ustalenie prokuratury, że działalność określona zezwoleniem była systematycznie kontrolowana przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy Olkusz nie wystarcza dla odsunięcia zarzutu o niedopełnienie obowiązków, bo pomija zakres i rzetelność tych kontroli.

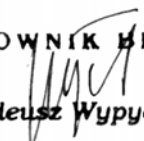
Wymienione wady zezwoleń udzielanych Rafałowi Płace sprawiały, że działalność schroniska w Olkuszu prowadzona była bez norm odnoszących się do opieki nad zwierzętami, więc kontrole przeprowadzane przez Urząd Miasta i Gminy Olkusza z założenia nie mogły wykryć nieprawidłowości w opiece, skutkujących znęcaniem się nad zwierzętami.

Pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Olkusz nie kontrolowali zwłaszcza określonego w zezwoleniach ograniczenia działalności Rafała Pałki do terenu miasta i gminy Olkusz. Tymczasem schronisko było przepełniane zwierzętami z innych gmin co powodowało pogorszenie warunków opieki i wyczerpywanie jej środków, prowadzące do znęcania się nad zwierzętami przez utrzymywanie ich w niewłaściwych warunkach bytowania, w szczególności przez utrzymywanie w niewłaściwych pomieszczeniach, nadmiernej ciasnocie, brudzie i nieleczonych chorobach. Jak wynika z notatki służbowej z dnia 23.12.2008 relacjonującej ewidencję schroniska za lata 2003-2008, psy z terenu Olkusza stanowiły mniej niż 1/4 zwierząt, których przyjęcie w tym czasie raportowała Inspekcja Weterynaryjna, na podstawie tej samej ewidencji,.

Burmistrz Olkusza miał wiedzę o tym, że Rafał Pałka systematycznie i od lat narusza ten warunek udzielonego mu zezwolenia, prowadząc działalność na obszarze obejmującym wiele dziesiątków gmin. Jednak Burmistrz godził się z tym, bo nie uczynił nic, by ten warunek udzielanych zezwoleń wyegzekwować, zaś kontrole z Urzędu Miasta i Gminy Olkusz w schronisku pomijały kwestię obszaru działalności schroniska. Stanowiło to niedopełnienie obowiązków ze szkodą dla interesu publicznego, określonego zadaniem gmin zapewnienia bezdomnym zwierzętom opieki.

Niedopełnieniem obowiązków nadzoru ze strony funkcjonariuszy Urzędu Miasta i Gminy Olkusz jak również nadzoru za strony Inspekcji Weterynaryjnej było tolerowanie przyjmowania do schroniska psów rannych, zwłaszcza w wypadkach komunikacyjnych. Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, zawierającą unijne przepisy dotyczące transportu zarobkowego zwierząt, zwierzęta ranne nie są zdolne do transportu prowadzonego w ramach działalności komercyjnej i mogą być transportowane wyłącznie pod nadzorem lekarza weterynarii. (Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97, art. 3, pkt (b) Dz. U. UE 2005, nr 3, poz. 1). W przeciwnym razie narażane są na zbędne cierpienie, co wypełnia znamiona przestępstwa znęcania się nad zwierzętami określone w art. 6 ust. 2, pkt 6 ustawy o ochronie zwierząt

Obecność takich psów w schronisku potwierdza notatka załączona do protokołu kontroli z dnia 30.12.2008 przeprowadzonej przez Inspekcją Weterynaryjną a także wypowiedzi prasowe samego Rafała Pałki o psach przywożonych przez niego do schroniska w „strasznym” stanie, co miało by usprawiedliwiać wysoką śmiertelność zwierząt w schronisku. Żaden dokument żadnej z licznych kontroli przeprowadzanych w schronisku przez wiele lat nie odnotował tego naruszenia prawa, pomimo że mocą udzielonego zezwolenia Rafał Pałka zobowiązany był do przestrzegania ustawy o ochronie zwierząt, a więc także jej art. 24 określającego zasady transportu zwierząt w ramach jego działalności gospodarczej.

KIEROWNIK BIURA

Tadeusz Wypych